

BONNIERS

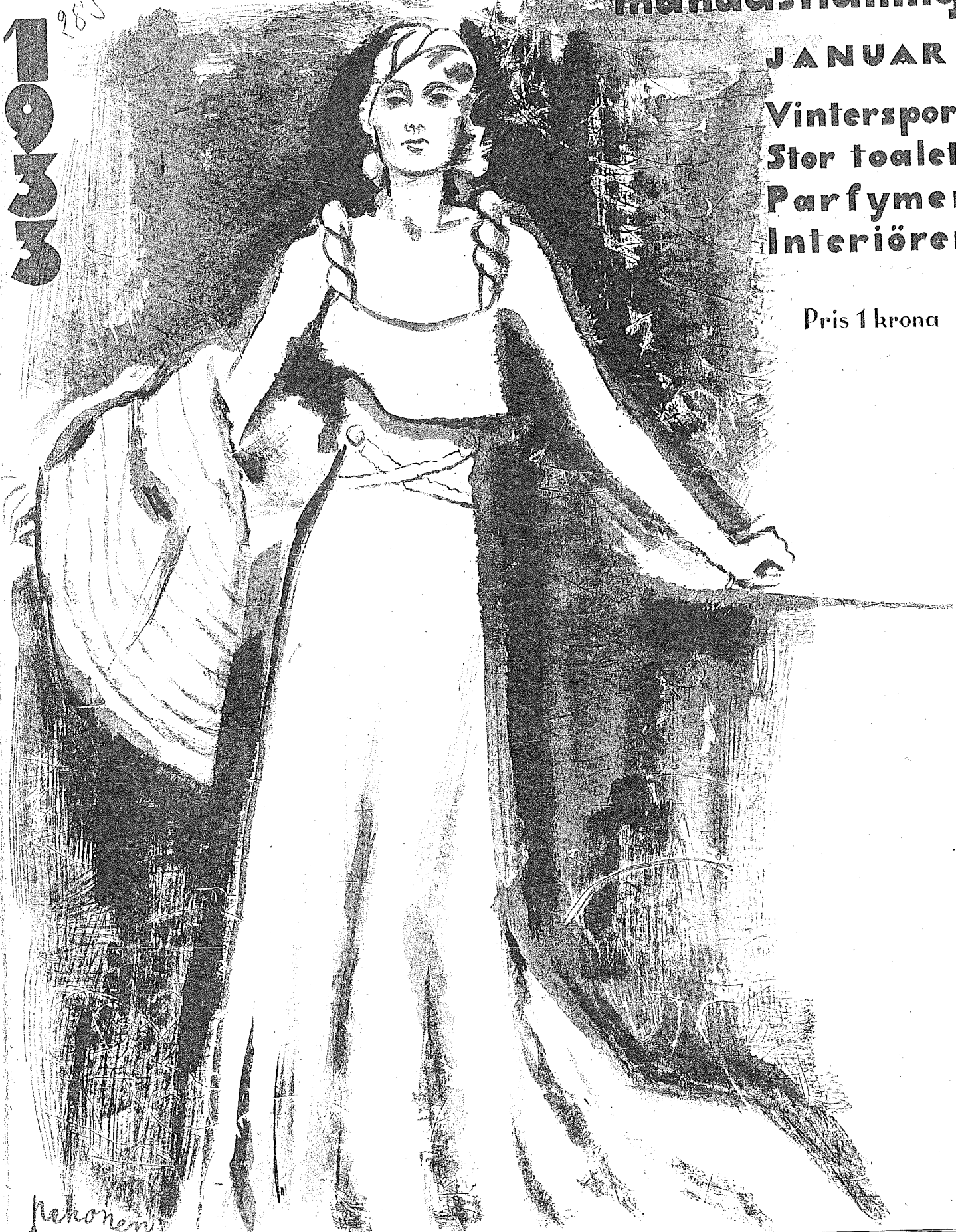
n

månadstidning

1933

JANUARI
Vintersport
Stor toalett
Parfumer
Interiörer

Pris 1 krona

Rehonen

DET BESEGRADE HEMMET

Apropå Sven Markelius' förslag till kollektivhus

Ingen tid har ordat så mycket om hemmet som vår. Och ingen tid har så sällan som vår hittat människorna sittande hemma. Begreppet hem är ett ord, som sätter känslorna i så stark svallning, att man känner att något står på spel. Vad är det?

Är det den humaniserade opinionen som ömmar för den besegrade? Ty hemmet är besegrat, åtminstone i den materiella form där vi av gammal vana stoppa in begreppet, liksom i ett fint och mjukt etui. Slår man upp etuiet, häpnar man över att finna det tomt. Ett skal alltså, ett modernt, soignerat, lite trångt och tråkigt skal. Hur skulle det väl kunna stå sig i konkurrensen om ungdomen, med livet, världen? Om människornas sinnen?

Det besegrade hemmet? Ja, tänk efter själv! Hemmet som förr dirigerade familjens liv och barnens uppfostran har en efter en berövats sina ideella och mest krävande uppgifter. Skolan har tagit på sin lott barnens undervisning; hemmen ha endast att lyda skolans order, rätta sig efter dess tider, kullkasta sin egen ordning i lydnad. Familjens liv! Läs "Törnrosens bok" och tänk efter vad det kunde vara. Och se vad det är! En serie brådsnkande frukostar, kö utanför badrummet, telefoneringar efter mat, frukostrast med boktravar på stolarna och mössor slängda vid värmeledningselementen. Rycker man upp sig och vill själv en ledig dag vara barnens ciceron på ett museum, en utställning eller något annat som man tycker skulle vidga deras intressen, så händer nästan alltid att precis samma program sätter skolan upp för sin nästa gemensamma studieutfärd- eller sportdag. Och så får mamma höra att det var bra fånigt att hon släpade telningarna till Gustav Adolfsutställningen, när den i alla fall skulle genomlidas en gång till med klassen!

Nej, föräldrar, borsta era barns skor, tag fram deras pjäxor när skolan beordrar skidutfärd i barvinter, sitt och märk deras otäckta gymnastikgrejor och försaken er välbehövliga morgonsömn för att de ska komma i tid till sina lektioner i vintermörkret! Mottag deras kritik av ert eget matematiska kunnande, om ni inte ställer upp talen efter Frökens metod, och varen beredda, att om ert barn inte passar skolan, så returneras det som obeställbart. Ni får sedan plocka in det var ni kan, ajö!

Kvar stå alltid de materiella omsorgerna. Alla skola ha mat på de tider de önska, rent linne, varmt badvatten, fri och

obegränsad telefon. Ingen ger något åt hemmet; det är en replipunkt i ett jäktande liv, en trampolin att ta sats ifrån.

Och samtidigt med att utvecklingen gått den vägen ha hemmen krympt, tjänarna försvunnit och husmodern blivit en Mädchen für alles — städerska, kokerska, sömmerska, telefonvakt. Hon har förvisso bekväma anordningar till sin hjälp, men hennes värld, om hon stannar i den, är trängre, hennes arbete ett enformigare pysslande än någonsin. Hon gör sysslor som hennes mormor aldrig skulle ha drömt om att göra — tvättar, diskar, bonar golv. Hushållet, som för modern betydde att organisera, att vara förutseende, att inköpa och förbereda på lång sikt, är för henne en trång cirkel ur hand i mun. Och man undrar på att hon tröttnar! Man undrar på att hon längtar tillbaka till sitt yrkesarbete!

Var är då felet? Jo, opinionens envisa förankring av hemmet i hushållet. Hushållet, som förr var en intressant och komplicerad lösning av det praktiska livsproblem, är nu en stympad enhet, som givit en lem åt skolan, ett par åt specialister som bagare, sömmerskor, barnsköterskor, sjuk- och vilohem, en åt bio och offentliga nöjen, en åt sporten. Vad som är kvar är närmast ett hotel garni med första frukost. Så är det, om man vill vara ärlig och sann, och det innebär inte att människorna blivit odjur utan bara att man inte kan äta kakan och ha den kvar...

Men ändå! Ordet kollektivhus reser en storm av förbittring. Det mobiliserar hela vykortsentimentaliteten kring hembegreppet, som sutte vi där ännu kring aftonlampan med den kreperade pappersskärmen och läste högt i familjekretsen, som rådde vi över våra barn, som voro giftermål och familj liktydiga med livslång trygghet och livslång arbetsuppgift i familjekretsen. Skall man låta sina barn sova långt borta från sig? Skall man äta i en gemensam matsal? Skall man inte ha sina egna servetter och koppar och glas och tallrikar?

Jo — naturligtvis och gärna. Om man vill och kan och har råd. Ingen bör göra större våld på nuets ordning än nöden kräver. Men märk en sak: i det numera tjänarlösa hemmet vila trefaldiga uppgifter på makan-modern-hushållerskan, fyrfaldiga om hon vill eller måste utföra en yrkesuppgift dessutom. Strejkar hon, så ramlar hemmet i dess gamla hushållsform. Vore det inte bättre att söka undvika den revolution detta skulle innebära? Vore det

inte bättre att rädda det väsentliga, makarnas samliv, kontrollen och ansvaret för barnen genom en rationell organisation?

Det är en sentimental överdrift att påstå, att endast den som sköter sitt barn dag och natt älskar det och kan få kärlek tillbaka. Den i våra dagar mest undervärderade känslan, den som finns mellan barnen och fadern och som i regel blir starkare med åren, medan däremot känslan för modern bleknar till en överlägsen ömhet, så snart barnen kunna undvara hennes materiella omsorger, visar bäst att oavbruten samvaro inte är det säkraste sättet att stärka familjebanden. Det kan vara ett stort offer att avstå från att själv sköta sitt barn. Men i barnets eget intresse, och i hufvudens och hemfredens, skaffar i alla fall den mor som kan det en bra sköterska till sitt barn. Det är inte lättja, det är känslan av att livet går lugnare så, av att rätta proportioner mellan olika intressen och plikter uppehållas. Däremot är det inte rationellt att låta ett enda barn helt upptaga en frisk, kunnig och duktig sköterskas tid. Hon bör hinna med tre. Huvudsaken är att barnet har tillgång till kunnig vård och att modern kan vara ledig — för sitt arbete, för rekreation, för studier, det blir hennes sak att avgöra — och samtidigt *lugn* för sitt barn, när hon är skild från det.

Låt oss se på livet sådant det verkligen är. Ingen vrider utvecklingen tillbaka, och kvinnan har rätt att fordra att anordningar göras för att praktiskt och på rimligt vis genomföra den arbetsordning, som numera i många fall blivit hennes. Hon kan kräva rätt att se efter, om inte möjligen det faktum, att hon i det stora flertalet fall stannar i underordnade ställningar i sitt yrkesarbete, beror på att hon icke är fri från omsorger, när hon lämnar det, som mannen är, att hon berövas möjligheter till vila under sin fritid och koncentration under sin arbetstid. Det finns ingen anledning att kräva celibat och barnlöshet av en kvinna

(Forts. å sid. 47.)

Funktionalism. Foto: Falk

locken en aning brunt, en aning blått: det är fult med vita ögonlock...

Madame vill lära sina kunder att sköta sig själva, och hennes behandlingar äro så klara, så logiska, att de nästan likna lektioner. Hennes starka, mjuka händer, som tyckas ha utbildat en speciellt känslig muskulatur, liksom modellera ansiktet, och deras rörelser nå ned till vävnaderna under huden, stimulerande dem utan att tänja ut huden, försiktigt och trevande den första gången, sedan alltmera energiskt och medvetet. För att bibehålla ansikts-ovalens renhet har hon ett särskilt, flytande preparat, Ovaline, men för övrigt är det händerna och den skära crèmen som göra arbetet. Över pannan endast tvärgående strykningar, i tinningarna en rörelse som länger ögats öppning (att ögonen bli kortare och rundare anser madame vara ett fullt tecken till åldrande), längs linjerna från munvinkel till näsrot en serie av rörelser som få det trötta, dragna uttrycket att försvinna. Efter massagen en stor vaddkompress indränkt i lotion, *Scandiavätten*, och energiska klappningar och slag, som sätta fart i cirkulationen och få porerna att elastiskt sluta sig. Därefter torkning med en vanlig handduk, ett tunt lager "baume", som anbringas med fingertopparna, puder och make-up, vari ingår en lätt borstning "mothårs" av ögonbrynen. Litet ricinolja på ögonhårens toppar kan nästan göra underverk och är bra mycket bättre än att skarva dem — ja, madame förråder den ena hemligheten efter den andra. Hon har ett gott hjärta, hon vill se vackra människor omkring sig, ty vackra människor äro glada och lyckliga, och hon har äntligen funnit att hennes landsmaninor mognat för den högre skönhetsvården. Därför har hon ilat till sitt gamla hemland för att lära ut sin konst och lämnat sina vackra döttrar i Paris ensamma för första gången. Och allt flera kvinnor som likna rosenblad har man utsikt att möta i den grå vinterskymningen i Stockholm, sedan madame Hermine Jourde varit här.

Ago.

Det besegrade hemmet.

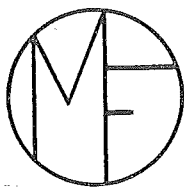
(Forts. fr. sid. 27.)

med ett yrkesarbete. Man får se till att det finns möjligheter för henne att leva ett normalt personligt liv och förena detta med ett yrke, som passar henne och ger henne en ekonomisk trygghet, vilken mannen i allt färre fall förmår bereda henne.

Planen på ett bostadsbygge av god standard, där centrala anordningar för hushållsdriften, för barnens vård och uppfostran reducera hemmens praktiska omsorger till ett minimum, är därför ett uppslag värt att ta vara på. Kan det smidigt anpassas till det behov som i flera fall än man tror verkligen föreligger, skulle det kunna bli inte bara ett värdefullt experiment utan även en betydelsefull tillgång i vårt bostadsbestånd.

Célie Brunius.

MINGENS FRANSKA

DAMSKRÄDDERI
A.-B.

KUNGSTRÄDGÅRDSGATAN 18 4 tr. Tel. Norr 25 63

börjar sin verksamhet

torsdagen den 12 jan. 1933

och inbjuder härmed ärade kunder till ett besök. Direktisen fröken A.-M. Hammarstrand, f. d. avdelningschef för MEA:s franska damskrädderi, och de bästa krafterna från MEA:s nu nedlagda avdelning svara för kultiverad smak och förstklassigaste utförande.